

junaških persih njih sinov, kakor se lomijo valovi jadranskega morja na skalovitih bregovih Albanie. Pedeset kraljev je gospodovalo od Ostrojla do Vukašina na Jugoslavenskem, ki so se bojevali oden zoper drugzega in z izdajo lastnih podložnih. Bosniški kralji so si zavolj svoje nemarnosti prokletstvo svojega časa in potomstva na glavo nakopali.

In se je morebiti na Bulgarskem bolje godilo?

Od kneza Kubrata do smerti Šizmana je 19 domačih kraljev kraljevi škerlat s kervjo umorjenih bratov oskrunilo. Take hudodelstva je morala šiba božja kaznovati in ne odpovedana pomoč Rima in Ogerskega, ne, — marveč razpor in nevošljivost Jugoslovencov samih stav temeljila gospodarstvo Otomanom v Evropi. Hudodelstvo je plodilo nesrečo; kar je Vuk Branković svoj narod izdal, teži Kajnovu prokletstvo ti narod.

Taka nasprotna izdaja je med Jugoslaveni nezaupljivost rodila in ravno to je sreča za Turke, ker sicer bi bili ti narodi že davno turški jarm otresli. Sedaj se pusté te dežele, kakor so, ker duhá prepíra in nesloge zatreti bi bilo treba velicih armad.

Slovanski popotnik.

Spisuje Fr. Cegnar.

* Naravoslovni časopis, ktereга bo začela matica česka ob novem letu izdajati, se bode imenoval „Živa“; vredoval ga bode, kakor smo že naznanili, slavni prof. Purkyne, prišel bode perve dni vsacega mesca na dvéh polah na svitlo, pridjane mu bodo potrebne podobšine. Naročnina za ude „matice česke“ znese na leto 1 fl. 30 kr., za neude 3 fl. Poština verže 24 kr. na leto.

* V Petrogradu bo skorej natisnjena dogodivščina francosko-ruske vojske pod vladarstvom cara Pavla I. To delo je ukazal car Nikolaj I. spisati. Pervi oddelk je dokončal umerli Michalovsky-Danelevsky in sedem ostalih oddelkov polkovnik Ilneга Milutin.

* „Praškim novínam“ se piše, da se bode v novem letu pri vredništvu „Nevena“ prememba zgodila; Mirko Bogović namreč bo odstopil, in namesti njega Ivan Filipović vredništvo prevzel; govori se tudi o tem, da bi se začel „Pravdonoša“ v Zagrebu izdajati.

* V Pragi je te dni na dan prišel peti zvezek „Kviti z cizich luhů“ (cvetie iz tujih logov).

* Na stroške narodnega Osolinskega društva je prišla na svitlo povest o treh zvezkih „Gertruda Komorowska“.

* S početkom prihodnjega leta se bo ustanovilo na Dunaji društvo za starine, kakor središče vsih v cesarstvu obstoječih društev te verste.

* Prijatlom nemškega slovstva naznanimo, da je od neznanega pisatelja prišlo pesniško delo: „Hafis und Hellas“ na svitlo, o katerem pretresovavci pravijo, da nova nemška poezija nič enacega nima. Nekteri mislijo, da je pisatelj Max Waldau, ktereга poprejšnje delo pesniška povest „Cordula“ se je v 3000 iztisih nanagloma razprodala in se zdaj vnovič tiska.

* Ni davno, kar je v Benetkah umerl naš rojak, slavni slikar Jožef Batič, domá iz Gorice. Bil je sin siromašnega kovača; domoljubi, opazivši, da zamore iz njega kaj več kot kovač postati, ga pošlejo v Terst k slikarju Tomincu, in potem v Benetke na akademijo. Tù je tako dobro napredoval, da si je kmalo slavno ime pridobil. Knez Sangusti ga je seboj na Rusko vzel, kjer je njegove otroke podučeval do leta 1849. Bolan se je vernul iz Ruskega in umerl v veliko žalost svojih prijatlov unidan v Benetkah.

Nove knjige.

Popis sveta s pridjano kratko povestnico. Berilo mladim in starim. Spisal P. Hicinger.

Obraz cele zemlje v dvéh polkroglah. Izdelal P. Hicinger.

Že dolgo so se na več strani pogrešovale bukve, po kterih bi se bil ukaželjni Slovenec s svetom soznati mogel, da bi bil vedil: kje je to in uno mesto, je li veliko in majhno, kakšne posebnosti ima, s čem se prebivavci njegovi pečajo. Vse to lepo razodevajo omenjene bukve, kterim je pridjana še kratka, prav po domače pisana povestnica.

Ker pa je za vsacega človeka mikavno, da v podobni vidi celo zemljo pred sabo, kako leže vsi deli sveta, kako so omejeni, obdajani z morji itd., je bilo treba zemljovida.

Vse to je napravil po željah slovenskega društva učeni gosp. fajmošter Hicinger, ki je Slovencem že dokaj podučnega in mičnega spisal, in g. Blaznikova tiskarnica je izrisala zemljovid tako lično, da se mu ni bati primerjevanja z družimi kamnotisi. Da pride v roke tudi manj premožnim, je cena nisko postavljena; zemljovid veljá 20 kr., zemljopis ravno toliko.

„*Schematismus provinciae s. crucis Croatiae-Carnioliae ordinis minorum S. P. Francisci strictioris observantiae reformatorem ad annum Christi 1853.*“ Labaci, typis J. Blasnik.

Čeravno naznanila latinskih knjig ne spadajo v kolo „Novic“, vendar radi vstrežemo željam sedanjega visoko častitega gosp. nadstojnika, gori omenjeni imenik naznaniti po našem listu, da, dokler je še kaj iztisov odveč, si vsak omenjeno knjigo omisliti zamore, kteri želi bolj natanjko imenik zvediti vsih g. menihov te cele okrajne, ki obseže Krajsko, Štajarsko, Horvaško, Istriansko in Goriško, — zgodovino reda v letu 1208 osnovanega in posamnih 12 samostanov. Število vsih gosp. menihov imenovane okrajne znese 215, med kterimi je 121 duhovnov, ki deloma previdvajo dušno pastirstvo v svojih farah in bolnišnicah, deloma šolstvo. Iz zgodovine Ljubljanskih frančiškanov zvémo, da tisto poslopje, kjer so sedaj naše šole, je bilo od leta 1233 njih samostan (kloster), kteri je bil sozidan s pripomočjo Ljubljanskih mestnjanov, in še le v letu 1785 so se preselili v to poslopje, kjer so dandanašnji, kodar so pa poprej augustinarji diskalceati bili. Še marsikaj znamenitega zgodovinskega zapopade ta knjižica, ki je prišla letos pervikrat na svitlo in se v Blaznikovi bukvo-tiskarnici za 12 krajc. dobí.

Novičar iz slovanskih krajev.

Iz Černogore piše „Oest. C.“, da imajo Černogorci še zmiraj terdnjavo Zabljak v svoji oblasti; Turki jo scer napadajo, Černogorci pa jo junaško branijo. Nekatere vjete turške topničarje so prisilili, da jih morajo učiti vojniškega strela s topovi. Selim Redši, bivši zapovednik turške armade v ti terdnjavi, je bil oklenjen in v ječo veržen, ko je prišel v Skader, ker ga turška vlada obdolžuje, da je terdnjavo izdal; Selim Redši je pripravljen se nar oistrejši preiskavi podvreči. Knez Danilo je še zmiraj v terdnjavi, ktero je ravno Skadriški paša obsedel; — tako si stojeta sedaj glavarja vojske ravno nasprot.

Iz Krasa. Družba za pogojzdevanje Krasa šteje 200 udov, 400 gold. je nje letni dohodek. Vodji so gosp. Belussig, c. k. okrajni poglavar v Sežani, žl. gosp. Persa, predsednik Goriške kmetijske družbe, in gosp. Černe, župan Tomajski.